

Sportfiskarna
Industrileden 2
66732 Forshaga

Biotopvård i Götån vid fastigheterna Byn 1:117, 1:211, 1:77 och Östra Tönnet 1:172, Hagfors kommun

Beslut

Länsstyrelsen förelägger, under förutsättning att vad som anges i anmälan i övrigt efterlevs, med stöd av 23 § förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m. verksamhetsutövaren att vidta följande försiktighetsåtgärder i samband med åtgärderna:

- Åtgärden skall utföras under sommarhalvåret, tiden mellan första juni och femtonde september.
- I det fall maskiner används för arbetena i fåran ska saneringsutrustning för bränsle eller oljeläckage ska finnas nära åtkomlig under arbetets utförande, och en läns läggs tvärs över fåran nedströms arbetsområdet för att hindra olje- eller bränslespill.
- Uppställning av maskiner, lagring av bränsle, tankning och annan hantering av petroleumprodukter ske på sådant sätt och sådant avstånd från vattnet att eventuellt spill upptäcks och kan saneras innan det når vattnet.
- Eventuellt oljespill skall omedelbart saneras.
- All materiel som kommer i kontakt med vattnet ska behandlas med T-sprit, alternativt torkas till fullständig torrhet under minst tre dagar innan den används i annat vatten, för att undvika spridning av kräftpest.
- Kontakt med ansvarig person på Stora Enso ska ske innan och efter att arbetena genomförs.
- Tröskling får inte ske inom vägområde eller på så sätt att trummorna påverkas. Trösklingens funktion ska dokumenteras och kommuniceras med Trafikverket.
- I det fall ej förut kända kulturhistoriskt värdefulla lämningar påträffas under arbetena, som t ex

flottningslämningar, ska arbetet avbrytas och länsstyrelsens kulturmiljöfunktion kontaktas.

- Utförande entreprenör/personal ska ha en kopia av beslutet tillgängligt under arbetet.

Om arbetsföretaget inte påbörjats inom två år eller utförts inom fem år, ska en förnyad anmälan ske till Länsstyrelsen. Om arbetsföretaget utförs på annat sätt än vad som anges i anmälan ska också en förnyad anmälan ske.

Observera att förhinder kan föreligga enligt annan lagstiftning. Bland annat bör enligt kommunen prövning av strandskyddsdispens ske med avseende på trösklingen, N2000-tillstånd kan behövas, och hantering av eventuella överskottsmassor kan kräva anmälan till kommunen. Se även stycke Information.

Beskrivning av ärendet

Sportfiskarna, via Klarälvens vattenråd, inkom 2023-02-17 med anmälan om vattenverksamhet. Anmälan avser biotopvårdande åtgärder i Götån. Berörd yta uppgår till 490 m². Volym hanterade massor uppgår till 100 m³. Schaktning, där sådan behövs, sker till ca 0,5 djup.

Biotopvård, i form av att punktvis återföra förut utrensat material till fåran kommer att genomföras i Götån, på fastigheterna Byn 1:117, 1:211, 1:77 och Östra Tönnet 1:172. Fastighetsägarna har godkänt åtgärderna.

Markägaren Stora Enso anger i sitt godkännande att innan åtgärder genomförs, ska Stora Ensos lokala skogvaktare Tomas Berggren, kontoret i Ekshärad, kontaktas; epost: tomas.berggren@storaenso.com, tel +46 70 381 56 03. Efter utförda åtgärder ska syn hållas för att säkerställa att inga markskador uppkommit.

Vid väg 931 avser man att tröskla upp vattendraget något för att få upp vattennivån till sådan nivå att de trummor som går under vägen inte längre ska utgöra ett vandringshinder.

Till anmälan var bifogat kartor, foton samt utdrag ur plan för biotopvård. På foton kan ses de trummor som går under vägen. Dessa har fall i sitt utlopp. I planen nämns att det finns kulturvärden i anslutning till ån, vilka inte kommer att beröras. Arbetet kommer att utföras manuellt i ån, men material för trösklingen kommer att föras dit.

Syftet med åtgärderna är att öring åter ska kunna ta sig upp till lek- och uppväxtområden i Götån och förbättra konnektiviteten i ån.

Underrättelse med möjlighet till yttrande har skickats till Hagfors kommun och Trafikverket.

Trafikverket bedömer att tröskling kan utföras i vattendraget Götån, nedströms väg 931. Åtgärden ska utföras utanför vägområdet och vägtrummor, så att dessa inte skadas eller påverkas.

Efter att åtgärden är färdigställd ska dokumentation över att trösklingen är genomförd och funktionsduglig skickas till Trafikverket. Tills detta inkommit kommer trummorna att finnas i Trafikverkets databas som en brist. För fortsatt dialog med Trafikverket gällande utförandet av tröskling, kontakta: Elinor Örtendahl, telefon 072-084 75 58, elinor.ortendahl@trafikverket.se

Miljö- och byggnämnden, Hagfors kommun, bedömer att åtgärden på fastigheten Byn 1:117 behöver ansöka om dispens från strandskyddsreglerna, då det ligger inom gränsen för det utökade strandskyddet vad gäller Klarälven på platsen.

Motivering till beslutet

Götån rinner från Götsjön, ca 6 km nordost om Östra Tönnet för att rinna ut i Klarälven i närheten av Halla, strax norr om Ekshärad. Klarälven är utpekad som nationellt särskilt värdefullt vatten av både dåvarande Fiskeriverket, numera Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket. I älven finns lax, harr, öring och ett omfattande sportfiske. Flodkräftor kan möjligen finnas kvar i dess övre delar. Klarälven är också i denna sträcka ett N2000-område, Klarälven övre delen.

Götån själv rinner nedströms vägen i ett krokigt lopp innan den rinner ut i Klarälven, och passerar av Skogsvårdsstyrelsen utpekade värdefulla områden. Åtgärder kommer dock inte att genomföras här.

Det finns ej säkerställda uppgifter om flodkräfta i ån. Götån är elfiskad på flera platser, med fångst av lake, öring och gädda. Flodkräfta har inte fångats, men det går inte att utesluta att sådan finns.

Tveksamheterna angående förekomst av flodkräfta gör att all materiel som kommer i kontakt med vattnet före arbetet ska behandlas med T-sprit, alternativt torkas till fullständig torrhet under minst tre dagar för att undvika spridning av kräftpest.

Åtgärderna ska utföras under tid på året när fisk inte vandrar eller reproducerar sig, dvs under sommarhalvåret, tiden mellan första juni och femtonde september.

Åtgärderna utförs till stor del manuellt, och bedöms inte orsaka så pass mycket grumling att försiktighetsåtgärder för att begränsa sådan är nödvändig.

Maskiner kommer vid trumman att användas för att transportera dit material från närliggande täkt, men det uttrycks inte klart om maskinhjälp är nödvändig även för trösklingen nere i fåran, eller om även denna sker manuellt. I det fall maskiner används direkt i fåran, innebär detta risk för förorening av olja och/eller bränsle.

Oljesaneringsutrustning ska då finnas på plats under arbetet, och eventuellt spill ska omedelbart saneras. En läns ska då också läggas nedströms arbetsområdet för att ytterligare minska risken för spill av petroleumprodukter. Uppställning av maskiner, lagring av bränsle, tankning och annan hantering av petroleumprodukter ska ske på sådant sätt och avstånd från vattnet att eventuellt spill upptäcks och kan saneras innan det når vattnet.

Tillförda massor får inte innehålla föroreningar eller invasiva växter, som t ex jättebalsamin, lupiner eller parkslide.

En av markägarna, Stora Enso, ställer som villkor för att få utföra åtgärderna, att man kontaktar ansvarig person för området före det att de utförs, och sedan också för syn efter att de utförts.

Trafikverket anger som villkor att trösklingen inte ska genomföras inom vägområdet eller på så sätt att trummorna påverkas. Man vill också att dokumentation ska göras över trösklingens funktionsduglighet. Lämpligast görs detta i kontakt med ansvarig person på Trafikverket.

Det finns ett antal kulturhistoriskt viktiga lämningar längs med Götån. Det anges att dessa inte kommer att påverkas av arbetena, då åtgärder inte kommer att genomföras vid dessa platser. Om ytterligare lämningar påträffas, som t ex lämningar från flottning, ska arbetet avbrytas och länsstyrelsens kulturmiljöfunktion omedelbart kontaktas.

Hagfors kommun anger att dispens från strandskyddsreglerna är nödvändig. Strandskydd provas inte i detta ärende, utan frågan provas i första hand av kommunen.

Då åtgärderna sker i närheten av ett N2000-område, kan N2000-tillstånd behövas. Kontakta länsstyrelsens naturtillsynsfunktion angående frågan.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Miljöbalken (1998:808)

Av 2 kap 3 § miljöbalken framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder,

iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. – Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I 2 kap. 7 § miljöbalken anges att kraven i 2–5 §§ och 6 § första stycket i samma kapitel gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 26 kap. 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att balken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. – Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter

Enligt 19 § förordningen om vattenverksamheter omfattas grävning, schaktning, muddring, sprängning eller annan liknande åtgärd i ett annat vattenområde än vattendrag av anmälningsskyldighet, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter.

Av 23 § förordningen om vattenverksamheter framgår att när ett anmälningsskyldigt utrett ska tillsynsmyndigheten besluta om de förbud som behövs enligt miljöbalken, förelägga verksamhetsutövaren att antingen vidta de försiktighetsmått som behövs eller ansöka om tillstånd enligt 11 kap 9 § miljöbalken, eller underrätta den som har gjort anmälan om att ärendet inte föranleder någon åtgärd från myndighetens sida.

Information

Det kan finnas hinder mot att utföra den vattenverksamhet som länsstyrelsens beslut avser på grund av andra bestämmelser än de som tillämpats i detta ärende och det kan krävas till exempel att dispens-, anmälningsskyldighet och tillståndsskyldighet enligt särskilda bestämmelser i miljöbalken eller annan lagstiftning iakttas innan den anmälda vattenverksamheten får påbörjas.

Det är till exempel inte tillåtet att utföra åtgärder utan att ha rådighet över det vattenområde inom vilket åtgärderna utförs. Var och en råder över det vatten som finns inom hans fastighet. Rådighet över en fastighets vatten kan också någon ha exempelvis till följd av upplåtelse

av fastighetsägaren. I fråga om åtgärder inom samfälligheter kan det krävas att alla ägare av fastigheter som har del i samfälligheten är överens för att en anmäld åtgärd ska få utföras. För att veta om erforderlig rådighet föreligger behöver den som överväger att utföra en åtgärd inom ett outrett område normalt utreda vilken fastighet området där åtgärden ska utföras tillhör.

De åtgärder som en anmälan om vattenverksamhet avser kan vidare även kräva till exempel dispens från bestämmelser om strandskydd, vilket provas hos kommunen.

Åtgärder som utförs inom eller nära ett N2000-område kan behöva N2000-tillstånd. Kontakta länsstyrelsens naturtillsynsfunktion angående frågan.

Massor som uppkommer i samband med schaktning kan hanteras på olika sätt och olika typer av dispens-, anmälnings- och tillståndsplikt för den miljöfarliga verksamhet som masshanteringen utgör kan aktualiseras beroende på hur massorna ska hanteras, vilken mängd massor det rör sig om och eventuella föroreningar i massorna.

Kontakta kommunen eller enheten för miljöskydd vid länsstyrelsen för information om vad som gäller för hanteringen av massor i Ert fall.

Ni uppmanas att inte påbörja den anmälda vattenverksamheten innan ni försäkrat er om att hinder mot detta inte föreligger på grund av andra bestämmelser än de som tillämpats i detta ärende, frågorna om hanteringen av massor är utredda och andra krav på prövningar till följd av dispens-, anmälnings- och tillståndsplikt iakttagits.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslutet har fattats av Jens Andersson.

Kopia till

Kommunal miljöförvaltning

Stora Enso, Tomas Berggren, tomas.berggren@storaenso.com

Trafikverket, Ellinor Örtendahl, elinor.ortendahl@trafikverket.se

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Du kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar Du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Värmland antingen via e-post; varmland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, varmland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 70 00. Ange diarienummer 1627-2023.